SETKÁVÁNÍ

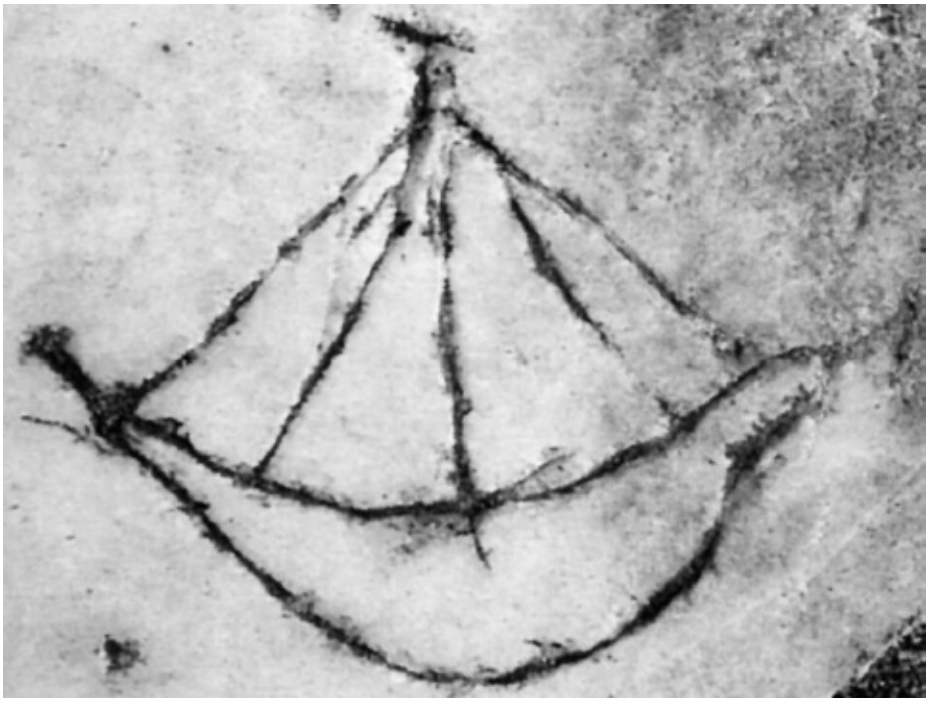

ROČNÍK VI. ČERVEN 2004

6

ČERVEN

BRNO I	BRNO II
31. 5. Svatodušní pondělí	
Společně s Brno II v BD	19:00 BD Radka Včelná VP *zpívá Cantate Domino*
6. 6. Trojiční neděle	
8:30 BK Olga Tydlitátová	9:00 BD Jiří Malý
10:00 ČK Olga Tydlitátová	10:00 Kuř
14:15 Rch Jan Pokorný	13:45 Tiš Jiří Malý
19:30 ČK Olga Tydlitátová n*ešpor*	
13. 6. První neděle po Trojici	
8:30 BK Olga Tydlitátová	9:00 BD Pavel Kašpar
10:00 ČK Olga Tydlitátová	*slib staršovstva*
20. 6. Druhá neděle po Trojici	
9:00 ČK Olga Tydlitátová,	9:00 BD Jaroslav Vítek
Jiří Gruber VP *konfirmace*	10:30 Kuř Jaroslav Vítek
14:15 Rch Jiří Gruber	13:45 Tiš Jaroslav Vítek
27. 6. Třetí neděle po Trojici	
9:00 ČK Jiří Gruber	9:00 BD Jaroslav Vítek
	9:45 Tiš
	14:30 BD Jaroslav Vítek + NŠ
4. 7. Čtvrtá neděle po Trojici	
9:00 ČK Olga Tydlitátová	9:00 BD Jaroslav Vítek
	13:45 Tiš Jaroslav Vítek

LEGENDA

BK Betlémský kostel	BD Blahoslavův dům
ČK Červený kostel	Kuř Kuřim
Rch Rychmanov	Tiš Tišnov

týden ve sboru

Brno I

Úřední hodinv: Po – Pá 9-12 Út 16-18

Pondělí
18.30 – staršovstvo (14.6.)
19.00 – sborový rozhovor
19.00 – sborové vzdělávání (28.6.)

Úterý
15.00 – služby Boží v DD Věstonická
17.00 – dětský klub
17.00 – biblická hodina pro děti
18.30 – přípravka nedělní školy
18.30 – uvedení do křesťanské víry
19.30 – starší mládež

Středa
13.00 – služby Boží
v Diakonii Hrnčířská
15.00 – kavárnička
18.30 – mladší mládež

Čtvrtek
9.30 – klub otevřených dveří
16.00 – konfirmační příprava II. ročník
17.00 – biblická hodina pro dospělé
18.30 – redakční rada BEM

Pátek
15.00 – konf. příprava – Rychmanov
18.30 – zkouška pěveckého sboru CD

Neděle
10.00 – nedělní škola pro děti
11.00 – setkání na faře při kávě a čaji

Brno II

Úřední hodinv: Po – Pá 8.30-11.30

Pondělí
17.30 – mladší třicátníci
18.30 – staršovstvo (14.6.)

Úterý
18.30 – setkání dorostu
19.30 – třicátníci (1.6.)
19.30 – poslech zvukových záznamů přednášek (15.6.)

Středa
13.00 – služby Boží
v Diakonii Hrnčířská
18.00 – biblická hodina v BD
19.30 – mládež

Čtvrtek
15.30 – vyučování dětí
a příprava konfirmandů

Sobota
9.30 – služby Boží v DD Kociánka (12.6.; 26.6.)

Neděle
10.00 – setkání v Blahoslavově domě při kávě a čaji

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník V. Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Jaroslav Vítek. Spolupracovali: Marek Baláš, Milan Cahlík, Jan Franců, Ladislav Hájek, Marie Hájková, Ludmila Marková, Ctirad Novák, Blahoslav Šimek a další. Registrováno pod číslem MKČR E12109. Vychází 10× ročně. Doporučená cena jednotlivého čísla 10 Kč. Články označené * neprošly jazykovou korekturou.
Adresa sboru ČCE Brno I: Opletalova 6, 602 00 Brno, tel. 542 211 453,
email: ccebrno1@atlas.cz, http://brno1.evangnet.cz
Adresa sboru ČCE Brno II: Lidická 79, 602 00 Brno, tel. 541 212 469,
email: evsboii@iol.cz.

Nelituj peněz pro bratra a přítele,
nenech je zničit rzí v úkrytu pod kamenem.

Svůj poklad si ulož tak, jak přikazuje Nejvyšší,
a prospěje ti víc nežli zlato.

Do svých pokladnic si uzavírej milosrdenství,
to tě vytrhne z každého neštěstí.

Bude za tebe bojovat proti nepříteli
lépe než silný štít a těžké kopí.

Sírachovec 29,11-13

Heslo měsíce podle Hesel Jednoty bratrské

Buďte bdělí, stůjte pevně ve víře, buďte stateční a silní! Všecko nechť se mezi vámi děje v lásce.

I. Korintským 16,13-14

slovo úvodní

Mluv slušně!

Asi to není zrovna žhavé téma na úvodník a všichni máme jistě mnoho jiných, vážnějších starostí. Ale řeč, kterou kolem sebe každý den slyšíme, nás chtě nechtě ovlivňuje a formuje. Někteří poslanci se dokonce pokusili spisovnou řeč uzákonit pro novináře a reportéry. Podobně jsou někteří smutní, když už se i v kostele občas ozve nespisovné slovo či slangový výraz. Nejde o to, že bychom ta slova neznali a občas je i sami nepoužili. Kostel je však pro mnohé jakousi oázou starých dobrých časů. Světem, kde se nelže, nekrade, neužívá hrubých slov, nebubnuje a nemlátí do kytar atd.

Jak člověk stárne, stává se mu takový názor přece jen bližší, než když byl mladý a plný vzdoru. Ale není to jen záležitost generační. Pro křesťana to má význam daleko hlubší a snad bude i pro čtenáře Setkávaní zajímavé, když se nad tím společně zamyslíme.

Křesťan ví, že se nesmí bát odlišit od svého okolí. Jestliže se dnes na veřejnosti a ve sdělovacích prostředcích běžně užívá hrubých slov a dávají se k dobru neslušné anekdoty, pak bychom jako křesťané měli umět být jiní. Nenechat se strhnout proudem. A kde jinde se tomu má člověk naučit, než v prostředí církve a sboru.

Podobné je to s oblečením. Jestliže se dnes mnozí oblékají ležérně a nedbale a „nestydí se“ tak přijít i v neděli do kostela, jiní jim to zazlívají, protože jsou přesvědčeni, že křesťan i svým svátečním oblečením, které si bere do kostela, vyjadřuje svou úctu a lásku k Bohu.

Na obranu těch, kteří jdou do kostela oblečeni stejně jako na výlet do přírody, je možno připomenout, že každé zdůrazňování vnějších projevů zbožnosti svádí k pokrytectví. Je možné být jako se škatulky, ale uvnitř mnohdy zůstáváme špinaví, nahněvaní a závistiví. Není nic platné vzít si na sebe „kvádro“ a kravatu, když uvnitř zůstáváme nedotčeni Kristovou láskou. Podobné je to s řečí. Je možné mluvit spisovně, ale myslet a jednat sprostě. Vnější výrazy jsou příliš povrchní, než abychom podle nich mohli posoudit, jaký je kdo ve skutečnosti. Nejde o to, že bychom museli chodit špinaví a schválně mluvili vulgárně. Ale kdo příliš dbá na zevnějšek a způsob řeči, snadno zapomíná na věci mnohem důležitější – na čistotu svého srdce.

Je tu však ještě další aspekt, proč se někteří křesťané snaží v dobré víře přizpůsobit dnešnímu světu. Církev se dnes dostala do takové izolace, že pro většinu lidí je dávno odepsaná. Nejvíc ovšem vadí nikoli samotný obsah evangelia, ale forma, kterou je předáváno. Nesrozumitelná řeč plná zastaralých teologických výrazů, táhlé středověké písně, problematické morální příkazy atd. Křesťané se sice mohou uzavřít do sebe a chránit si pouze svou vlastní víru, ale tím by opustili úkol, který dostali – nést světu radost a naději. Nezbývá nám tedy než se světu otevřít a snažit se mu porozumět. Mluvit současnou řečí, řešit problémy dnešních lidí, neodmítat předem všechno nové atd.

Musím říci, že pro mě kdysi byla možnost zpívat křesťanské písně s kytarou důkazem, že bible nepatří pouze do muzea, ale že má co říci i světu, v němž jsem se narodil a vyrůstal. Písně v rytmu a běžném jazyku mi pomohly uvědomit si, že víra v Ježíše Krista nechce vytvářet jiný svět, ale patří do mého života jako všechno ostatní. Nejsou dva světy: svět víry, kde se mluví zbožně, slušně a je třeba mít čistou košili, a

svět každodenního života, kde se mluví na rovinu a je jedno, co máš na sobě. Je jen jeden svět, do kterého přišel svatý Bůh a stal se jedním z nás. Proto se snažím i z kazatelny mluvit tak, jak mluvím s lidmi třeba při práci nebo přátelském popovídání, i když chápu, že jistý rozdíl tu vždycky byl a bude.

Křesťané ovšem nesmí světu nadbíhat. Být za každou cenu lidový je laciné a trapné. Nejdůležitější je, aby člověk nežil ve vnitřním rozporu. Aby se choval tak, jak vnitřně myslí a cítí. Někdo je hrubší nátury. A když řekne svůj názor jadrně, je to často velké uvolnění a pomoc. Mnozí si to myslí také, ale bojí se to říci nahlas a otevřeně. Mnohé věci je třeba nazvat pravými jmény. Přílišná slušnost může někdy omlouvat věci, které jsou neomluvitelné! Děje-li se křivda a bezpráví, je třeba o nich mluvit a nebát se je odsoudit.

Stejně tak je krásné, když se setkáme s člověkem, který je mírný a i o věcech trapných, na které jiní dovedou dělat jen průhledné a zraňující narážky, dovede promluvit taktně a citlivě. Každý má svá obdarování. Jedni nám svou jemností a ušlechtilostí pomáhají vymanit se z bahna a špíny, na kterou si pomalu zvykáme, a jiní nám svou přímočarostí a upřímností pomáhají zbavit se pokrytectví a falše.

Jiří Gruber

k symbolům na obálce

Loď

Analogie mezi plavbou a lidským životem je známa už z Egypta a byla oblíbená i mezi Řeky a Římany. Na posledním úseku této plavby je čekal převozník Cháron. O plavbě lodí se mluví také v příbězích Odysseových. Ale i bible poskytovala dostatek důvodů k této symbolice - archa Noemova, Ježíš na lodi s učedníky, či možnost „ztroskotat ve víře“, jak o ní píše apoštol v 1 Tm 1,19.

Za všechny to později shrnul Augustin, když napsal: „Život v tomto světě je jako rozbouřené moře, skrze něž musíme vést svou loď až do přístavu. Podaří-li se nám odolat lákání Sirén, zavede nás do věčné blaženosti.“

Obrazy lodí na náhrobních deskách připomínají, že naše smrt je jako veplutí do přístavu a dosažení nové země. Jsou obrazem vítězného cíle po dlouhé námaze. Církevní otcové tento obraz dále rozvádějí: kormidelníkem naší plavby je Kristus, stěžněm jeho kříž, Starý a Nový zákon jsou vesla a plachta je moc Ducha svatého. Postupně však obraz lodě přestává být obrazem životní pouti jednotlivého křesťana, ale stává se symbolem církve, která nás, podobně jako archa Noemova, jediná může zachránit a dopravit do přístavu věčné spásy. Odtud je již krůček k symbolice, která přirovnává k lodi i kostel, v kterém se věřící scházejí k bohoslužbám. Dodnes nám z toho zůstalo označení - chrámová loď. Někteří jdou v alegorii dokonce tak daleko, že pomocí lodě zdůrazňují význam Kristovy oběti. Tak jako nás přes moře může přenést pouze loď ze dřeva sbitá hřebíky, podobně bychom nemohli překonat zlo světa, kdyby Ježíš nebyl přibit na dřevo kříže. Obraz lodi nacházíme vyrytý do drahokamů, prstenů. Objevuje se na lampách a pečetíc. Majitelům těchto předmětů měl připomínat nový směr jejich životní plavby.

Jiří Gruber

přečetli jsme

Je to jako svatební Ano

Vstup Česka do Evropské unie vzbuzuje v našich spoluobčanech různé reakce a pocity. Některé naplňuje obavou, jiní se radují a mnozí „vstupují“ se smíšenými pocity. I ve faktu „vstupu“ hraje podstatnou roli vnitřní výbava jednotlivce, jeho schopnost chápat, jeho názor a úhel pohledu.

Evropská unie není ustáleným seskupením, stále vzniká, mění se každým dalším rozšířením, v tom všem nestabilním usiluje o stabilitu. My jsme byli přizváni do procesu vznikání a nyní budeme Evropskou unii spoluvytvářet.

Babylonské varování

Přijetí deseti dalších, evidentně chudších a v demokracii ještě ne zcela zakotvených států představuje pro rozšiřující se celek i značné riziko.Úspěch není předem zaručen a do značné míry záleží na nás přistupujících, s čím přicházíme a co do společného úsilí vneseme.

Dávným příběhem jsme varováni, že se z významného centra s nedostavěnou věží, která měla dosahovat až do nebe, může stát Babylon, což se překládá Zmatek. Totiž umělé seskupení, ve kterém lidé ztratili schopnost rozumět si a domluvit se. Náš vstup je proto výzvou, abychom v první řadě podporovali to společné, co vzniká, aby to bylo nosné a živé.

Z tohoto hlediska nepovažuji za správné výkřiky typu: „naši vyjednavači nám vyjednali mizerné podmínky“ nebo „hlavní je bránit a ubránit v EU naše národní zájmy“. Kdyby v této logice jednali zástupci všech zemí, vznikla by v Bruselu jen tlačenice u zdrojů, ve které by se každý snažil pouze pro sebe urvat, co se dá.

Jistě, Evropa chce a je schopna pomoci chudším zemím i materiálně a finančně, jsme zváni čerpat ze společných zdrojů, ale prvotní zůstává naše touha po integraci a schopnost spolupracovat. Nesouhlasím s naším reptáctvím, že Evropa vytváří superstát a že Brusel znamená zbujelou byrokracii, která nás bude omezovat a oklešťovat.

V naší zemi jsme ztratili důvěru v instituce. Vše, co je spojeno s institucí, se nám jeví jako zkostnatělé, podezřelé a zneužitelné. Opakem institučního je spontánní a samovolné. Komunistický režim zdiskreditoval všechny své instituce, po revoluci se dály mnohé věci spontánně. Myslím, že po těchto zkušenostech nemáme právo si stěžovat na bruselské byrokraty, ale že si máme vážit fungujících institucí, které se snaží - například - ohlídat to čerpání a použití finančních prostředků.

Vstupujeme do Evropského společenství, které už padesát let roste, má své zkušenosti a tradici, má své mechanismy, které zabraňují zneužití a podporují řád a sounáležitost, právě to, co u nás často bolestně schází.

Já osobně patřím k těm, kteří říkají Evropě své upřímné ANO. Takové svatební ANO, které jde do toho, ať se stane cokoliv, takové ANO, které není jen chladným kalkulem a počítáním „co nám to vynese“.

Projekt společné Evropy se prosadil proti mnoha skeptikům. Vyšel ze zkušenosti, že vznikají nové jevy a nebezpečí, které nejsou zvládnutelné v rámci jednotlivých zemí a států. Vítr nedbá hranic jednotlivých států, stejně tak nukleární zbraně, epidemie, mafie a terorismus - mnohá nebezpečí mají celoevropskou či celosvětovou

dimenzi a vlády jednotlivých států s nimi nic nezmohou. I náš stát potřebuje pro svou existenci integraci do většího evropského celku. I v tom, co se nám v minulosti podařilo, jsme přispívali do společné pokladnice celé Evropy. Jsem rád, že jsem se dožil pádu komunismu , že jsem se dožil svobody v naší zemi. Náš vstup do EU je pro mě a mnohé v naší zemi znamením toho, že jsme podílníky evropských hodnost, které jsou nezvratitelné.

V Evropě se už nebude moci právo znovu zvrátit do bezpráví, svoboda v okupaci a pokojné soužití ve válku. Ducha nelze zlomit temnými silami a násilím, tak jsme tomu věřili v minulosti a nyní za to přebíráme společnou a sdílenou garanci.

Svatopluk Karásek, poslanec PS PČR, Lidové noviny 29. 4. 2004

Všem sborům a kazatelským stanicím ČCE

Milé sestry a milí bratři,

prvního května letošního roku se naše země stane součástí Evropské unie. Po více než půlstoletí válečné i poválečné totality se tak naplní touha občanů naší země po životě v otevřené evropské i světové společnosti. Společné evropské soužití tak sleduje podobný směr jako výzva evangelia k vzájemnému přijímání jedněch druhými bez výhrad a předsudků.

Uvědomujeme si, že tento krok provázejí i obavy. Představy o tom, co bude dražší a složitější, překrývají někdy to, co lze chápat jako přednosti a výhody dalšího vývoje života naší republiky. Proto Vás chceme do dalších dnů provázet povzbuzením k naději a otevřenosti a především vzájemným připomenutím, že nás i do tohoto kroku posiluje víra v Krista, Spasitele světa.

Přejeme Vám

- naději, že neznámé nemusí být jenom nebezpečné;

- jistotu, že Boží věrnost provází člověka a lidstvo i tehdy, když se lidská pouť jeví klikatá a komplikovaná;

- důvěru v zaslíbení, že Boží dary bývají i tam, kde je možná nečekáme;

- odpovědnost k solidaritě, všímavosti, tvořivosti a lásce;

- moudrost, která ví, že nejde o vítězství nebo prohru, nýbrž o příležitost, kterou až naše další jednání učiní tím nebo oním.

Nejdůležitějším při tom všem však stále zůstává očekávání našeho Pána Ježíše Krista. Ten žádá, aby byl vždy ve světě přítomen jeho lid nesoucí světlo tam, kde se zdá být tma. Nezapomínejme, že také nás Kristus povolal k naději. Toto povolání se právě v této době stává se zvláštní naléhavostí jak naším darem, tak i úkolem a závazkem.

Radujeme se, že můžeme nést nové věci spolu s druhými ve společenství víry v Krista. Odevzdáváme každého z Vás pod Boží moc, požehnání a ochranu!

S přáním všeho dobrého Synodní rada Českobratrské církve evangelické

V Praze dne 26. 4. 2004

domácí pobožnost

Náš denní chléb dej nám dnes

Pán Ježíš nás učí prosit nebeského Otce o chléb. Také nás ujišťuje, že tomu, kdo jej prosí, dává dobré dary. Nedá mu kámen, když prosí o chleba, ani hada, když prosí o rybu (Mt 7,8-11).

Nebeský Otec ví, že dokud žijeme na zemi, potřebujeme jíst a pít (Mt 6,32). Když stvořil zemi, stvořil ji tak, aby na ní mohli žít lidé i živočišstvo, a postaral se všem o pokrm (Iz 45,18; Gn 1,27-30). Je to projev Božího požehnání. Proto když jíme a pijeme a užíváme dobrých věcí ze své práce (Ex 20,9), pamatujme, že je to dar Boží (Kaz 3,13), za který máme Bohu dobrořečit a vzdávat mu chválu (Ž 103,1.5; Ž 63,2.5; Mt 8,6).

A nezapomeňme, že bychom vezdejší chléb neměli bez práce zemědělců, kteří ořou pole, sejí zrno do země a musí trpělivě čekat na drahocennou úrodu, která by nenastala bez jarního a podzimního deště (Jk 5, 7).

Nezapomeňme také na pekaře, kteří v noci zadělávají z mouky chléb a pak jej pro nás pečou, aby byl krásný a chutný.

Děkujme za ně Bohu a vyprošujme jim požehnání, aby mohli mít radost ze své práce (Kaz 6,7; Př 10).

Především však pamatujme na to, že nejsme živi jen chlebem, ale každým slovem vycházejícím z úst Božích (Mt 4,4; J 6,33-34.41). Proto hledejme království Boží a jeho spravedlnost. Pamatujme na ty, kteří každý den chleba nemají a žijí v nedostatku. Dělme se s nimi o vezdejší potřeby (L 16,20n; Sk 2,45; Ef 4,28).

Modlitba: Nebeský Otče, duchovních darů udílej, časných věcí neodjímej, ať jsou nám ony přidány podle tvého zaslíbení. Amen.

Připravil Jiří Staněk.

Přijeďte strávit svou dovolenou na Letohradsko!

Farní sbor ČCE v Letohradě nabízí ubytování v dvoulůžkovém pokoji s možností přistýlky pro 1-2 osoby, s vybaveným kuchyňským koutem a ledničkou i příslušenstvím. Cena za ubytování je 200 Kč na osobu a den, za jednu přistýlku 100 Kč, 2.přistýlka (vlastní) zdarma.

Kromě prohlídky nově vybudovaného kostela v Letohradě, v jehož přízemí budete bydlet, můžete navštívit dvě městská muzea a zámecký park. A dále můžete cestovat – buď autem nebo vlakem, nádraží je vzdáleno 5 minut chůze a bezproblémové spojení všude, kde je něco k vidění. Kam nelze vlakem, tam vás doveze autobus. Možností je spousta, místní jízdní řády, turistickou mapu i průvodce Orlickými horami dostanete zapůjčeny.

A tak zbývá jen jediné – přijet. A dovolená začíná dnem, kdy si ji uděláme, přijet můžete už třeba příští týden.

Informace a rezervaci ubytování získáte u Renaty Popelářové (telefon 465 612 471 - po 19. hodině) nebo zašlete e-mail na adresu: letohrad.ubytovani@seznam.cz.

Další informace a fotografie najdete také na internetové adrese letohrad.evangnet.cz.

bylo

Jak mluvit o víře s nevěřícími

Úvod rozhovoru si připravili presbyteři Víťa Rybárik a Olga Navrátilová. Víťa dal na první místo své odpovědi pomoc a oporu Ducha svatého. Nevěřící mají většinou zdánlivě jasno. Proto je třeba se ponořit do jejich osobní situace a snažit se jim porozumět, abychom jim mohli dát odpověď na jejich otázky, které třeba ani neumějí vyslovit. Nejde jim však odpovědět jednou větou. Spíš naznačit, že máme něco, co by mohlo být pomocí i pro ně. Velký problém bývá, že užíváme slov, kterým druzí nerozumí. Dobré je, když se člověk naučí něco nazpaměť z bible, aby mohl povědět, čemu věří.

Olga vyšla ze situace, kdy je v naší společnosti sice jakési obecné povědomí o tom, co je to křesťanství, ale je většinou mizerné. Věřící člověk, zvlášť pak evangelík, musí stále vysvětlovat, že vše je jinak. Lidé si ovšem myslí, že Boha nepotřebují, zvlášť když žijí slušným a spořádaným životem. Je sice možné je v rozhovoru přesvědčovat o tom, jak jsou ve skutečnosti špatní, ale tento přístup jí připadá trochu jako vydírání. Nejdřív člověka obvinit, a pak mu vysvětlovat, jak moc potřebuje odpuštění. Otázkou je především vhodná chvíle, tj. kdy o tom začít mluvit. Veřejné evangelizace, návštěvy po domech, letáky ve schránkách, na to vše jsou již lidé alergičtí. Ale stáhnout se do sebe také nemůžeme.

Bratr farář Štěpán Hájek, kterého jsme na tento večer pozvali, si v úvodu svého příspěvku položil otázku, kdo je to vlastně nevěřící. Čistě teoreticky by to byl člověk, který už vůbec ničemu nevěří. Naprostých a přesvědčených ateistů však mnoho není. Spíš potkáváme ty, kteří sice křesťanského Boha nepotřebují, ale sami v něco věří a na něco spoléhají. Otázka tedy zní, jak mluvit o našem pojetí víry s těmi, kteří se za křesťany nepovažují. Někdy se namítá, že by mělo stačit svědectví životem - beze slov. Ale bible nás mnohokrát vyzývá, abychom byli připraveni vydat počet z naděje, v kterou jsme uvěřili.

Náš host připomněl, že neexistuje jednotný recept, jak mluvit o víře. Své zkušenosti z těchto rozhovorů se pokusil shrnout do deseti bodů, které nám předložil.

1. Hlídat, aby naše řeč nebyla sebejistá a povýšená. Z rozhovorů s pyšnými a sebejistými křesťany lidem zůstává pouze nepříjemná pachuť.

2. Je třeba se vyvarovat dogmatické uzavřenosti. Lidé jsou ostražití vůči hotovým ideologiím a uzavřeným systémům. Střeží si vlastní nezávislost. Nechtějí přijmout hotový systém pravd.

3. Lidem vadí, když získají dojem, že nám jde pouze o získání dalších oveček a vposledu o zvýšení vlivu a moci církve ve společnosti.

4. Vyvracení různých předsudků o víře a církvi je třeba dělat trpělivě a dávat pozor, abychom některé předsudky svým chováním bezděčně nepotvrzovali.

5. O víře je třeba mluvit co nejupřímněji. Vyznat čemu věřím, ale i přiznat, čemu sám moc nevěřím. Lidé poznají pokrytectví. Tím, že člověk přizná svou nedokonalou víru, většinou v rozhovoru získá sympatie. Nejde přece o nějaké super učení, které je třeba pouze přijmout, ale hledáme správný životní postoj a směr. Což nevylučuje hledání a tázání.

6. Pro partnery rozhovoru je důležité, abychom se v rozhovoru cítili svobodně. Někdy nás chtějí „nevěřící“ jenom nachytat, pak je lepší obrátit rozhovor v žert. Když nás chce někdo pouze zesměšnit, nač se vyznávat z toho, co je nám nejdražší. Je otázka, co znamená v této souvislosti zvěstovat „nevhod“. Bratr farář se přiznal, že raději hovoří s někým o víře “vhod“ než “nevhod“.

7. V rozhovoru je dobré naslouchat, nejen pořád mluvit. Lidé často nepotřebují další informace, ale potřebují se svěřit a jsou rádi, když je někdo vyslechne a snaží se jim porozumět.

8. Partnera nesmíme tlačit svými sebelepšími argumenty do kouta. Nejde přece o to, někoho ulovit na udičku. Jde nám o to, aby on sám našel svůj vztah ke Kristu.

9. Tradiční křesťanské pojmy je třeba většinou překládat a transponovat do myšlenkových souřadnic těch, s kterými hovoříme. Někdy to možná v zápalu o věc přeženeme, ale je lepší se přiblížit, než mluvit nesrozumitelně. Má to však význam i pro nás. Kolikrát o něčem mluvíme a sami už nevíme, jak který pojem vysvětlit.

10. Nejkrásnější je, když nám Duch dá promluvit pravé slovo v pravý čas. Kvůli takovým okamžikům stojí za to takové hovory vést. Devětkrát se třeba nic nepodaří a žádný výsledek z toho není. Ale podesáté může Duch svatý někomu otevřít oči a takříkajíc „rozsvítit“ v hlavě.

Následoval rozhovor¨do kterého se zapojila skoro polovina z třiceti přítomných. Bratr Bureš nejprve připomenul nevěřícího Tomáše, který je ochoten uvěřit, až když se sám přesvědčí. I dnešní lidé chtějí být přesvědčeni. To však není snadné a není to v lidské moci. Takovým lidem můžeme pouze pomoci a ukazovat jim cesty k víře. V každém případě však ten, kdo o víře s druhými mluví, musí počítat s tím, že ho to zavazuje. Lidé se dívají, jak žije, jak mluví atd.

Bratr kurátor Šimek připomněl jednu z nejčastějších otázek nevěřících - problém zla ve světě. Jak to může Bůh dopustit. Sami ji můžeme mít vyřešenou, ale druhé to trápí. Sestra Navrátilová odpovídá, že ona sama se otázkou zla, dříve než uvěřila, také velmi trápila. A právě víra, že uprostřed tolika zla je dobrý Bůh, jí pomohla, aby se nedala zlem zahltit a zalknout. Bůh je jediná naděje proti zlu a nemá smysl spekulovat o tom, čemu by měl zabránit. Někteří účastníci rozhovoru připomínali, že Boží všemohoucnost ve skutečnosti neznamená, že Bůh může, co chce, ale že všemu vládne, vše je pod jeho mocí a má poslední slovo. Tento svět je však často v moci zlého a bible říká, že vládcem světa je satan. Proto se nelze divit, že se děje tolik zlého.

Hodně času se také věnovalo diskusi, proč mnozí lidé neodmítají víru v Boha jako takovou, ale nechtějí být organizováni v žádné církvi a sboru.

Jiní zdůrazňují, že největší chybou bývá naše netrpělivost, kdy chceme rozhovor za každou cenu někam dovést a nedáme člověku čas, aby si věci sám rozmyslel a sám se rozhodl. Někdo připomíná: Nechceme přece přesvědčovat ale obdarovat.

V závěrečném slovu bratr farář Hájek připomíná nevěřícího Tomáše, který se sice může přesvědčit a sáhnout si do Kristových ran, ale nakonec to neudělá. Osobní setkání s Ježíšem a jeho oslovení mu stačí. Cílem našich rozhovorů o víře by mělo být k takovému setkání s Kristem lidi směrovat.

Zapsal Jiří Gruber.

z dopisů čtenářů

Kde nás bota tlačí – Pavel Říčan v ET-KJ 14/2004

Z článku citujeme tuto část: „Moderní evropský racionalismus, podle kterého lze vše potřebné vyjádřit slovy složenými z písmen, vyčerpal své možnosti. V liturgickém hnutí znovu objevujeme význam symbolů a rituálů, skrze něž se srdce otvírá tajemství Boha i člověka. Uplatňují se i krásné nové rituály, například pozdravení pokoje při večeři Páně, při jejímž vysluhování – mimochodem – mohou hrát aktivní úlohu i laici."

Je tomu skutečně tak, že „moderní evropský materialismus vyčerpal své možnosti vyjádřit vše potřebné – slovy složenými z písmen?" Máme tedy „objevit", že skrze symboly a rituály „se otvírá tajemství Boha i člověka?" O jaká tajemství jde, není v článku uvedeno. Opravdu se nám jeví jako nedostatečná pouhá slova, i když také „složená jenom z písmen" – ta, která nacházíme v Písmu, zvláště v evangelijní zvěsti?

A. Hladký

Ještě ke svatosti

Vážený sbore (otevřený dopis),

netušila jsem, jaký ohlas vzbudí můj článek (3/2004), v němž jsem nehodlala napadnout ani pisatelku, ani sbor věřících, jakkoliv generačně rozvrstvených, zpochybněním jejich zbožnosti či činorodých zásluh - počínaje kazateli a staršovstvem.

I já vnímám svatost jako elektrizující slovo s touhou po Boží blízkosti, Boží přízni a požehnání Duchem svatým pro šíření evangelia spásy a prožívání radosti v posvátném společenství, zejména při svátostech.

Minu-li výklad L. Rejchrta v jeho knize Věřím, který uvedla ve svém příspěvku D. Dobešová (5/2004), a začtu-li se do biblických textů našich reformátorů či do úvah současných teologů domácí i evropské provenience, shledávám pojem „svatý" ve spojitosti nejvyšší ctnosti schopné obětovat život za Pána, našeho Vykupitele, jinak ve spojení svatá přítomnost Boží, svatá krev Ukřižovaného, Duch svatý, svatý hrob, svatá rodina, svatá Trojice, svatozář, svatí apoštolové…

Proč text Fp 1,1 se liší v kralickém a ekumenickém podání? Kralické není totiž vysloveno autorem úplně, a sice: všechněm svatým, kteří jsou v městě Filippis s biskupy a jáhny!

Navíc jsem vypátrala, že slovo svatý se v řečtině kryje se slovem požehnaný. V podání ekumenickém je svatý míněn či interpretován jako bratr v Ježíši Kristu, přičemž tento zástupný pojem neočekává vypjatou zbožnost, oplývající všemi ctnostmi, kdy L. Rejchrt mluví o člověku jako Božím stvoření, leč křehkém, vzdáleném vzorovému člověku, rytíři bez bázně a hany, který není svatým v nebi, leč ani ne svatouškem, připouštějícím si sebeuspokojení v porovnání s pohany.

Je pozoruhodné, že k problémové otázce týkající se pojmu svatosti mohu čerpat podněty z knihy protestantského teologa Jamese Packera, již jsem obdržela i s věnováním, a to velmi pozoruhodným: Bůh náš vychovává k vyššímu cíli, k podílu na své svatosti. Svatost v Ježíši Kristu není automatická záležitost, vybuzená na podnět tlačítka, leč znamená úsilí věřícího na cestě duchovní proměny. „Znám

křesťany," píše autor, „kteří nosí v nitru nápisy s iniciálami P.B.T.N.S.D.K.M.J.N.P.B., což znamená: Prosím, buďte trpěliví, neb svatost ducha Kristova mě ještě nedokončila k podobě Boží."

A pakli nahlížíme názorový střet či nedorozumění z tohoto úhlu pohledu jako proces na cestě duchovní proměny v rozmezí začátku a vrcholu, na cestě duchovního vzestupu, kdy každý věřící jednotlivec prožívá svůj střed, v němž se setkává s ostatními bratry a sestrami, v naději, že vrcholu dosáhnou svatostí ducha Kristova a oblečou tak světlé, svaté lidství - ad vitam aeternam, budiž tento pohled mým vysvětlením a omluvou v pádě nedorozumění.

Prof. Miluše Šubartová

Ke statistickým údajům v Setkávání č. 5

Dodávám několik čísel ze sčítání lidu v roce 2001:

V městě Brně k 1.3.2001 bydlelo celkem 376172 osob, z toho se jako českobratrští evangelíci hlásilo 3798 osob, tj. asi 1% všech obyvatel. Věřících žilo v Brně-městě 35,7%, bez vyznání bylo 55,7% lidí a ostatní uvedli údaje buď nejasné nebo nevyplněné. K evangelickým církvím (není zahrnuta CČSH) se hlásilo 6083 osob, tj. asi 1,6%.

Podle předběžných výsledků sčítání žil nejvyšší podíl českobr. evangelíků v částech města se starou zástavbou a v části Brno-střed (1,4%), v Židenicích a Králově Poli to bylo téměř 1,4%, v části Brno-sever asi 1,3%. V městských částech s novou výstavbou (paneláková sídliště) to bylo podstatně méně. V Bohunicích a Kohoutovicích 1%, v Novém Lískovci 0,9% a v Líšni a na Vinohradech jen 0,7%.

Je zajímavé, že podle úřední statistiky se hlásí v Brně-městě k ČCE více lidí, než udává církevní statistika podle Evang. kalendáře. Ostatně tak tomu bylo i při sčítání v r. 1991. V Jihomoravském kraji je největší procento českobr. evangelíků v bývalém okresu Blansko (1,8%), nejmenší pak v okrese Vyškov (0,6%) a Brno-venkov (0,7%).

Vladimír Dušek, Brno

Středisko Diakonie na Hrnčířské hledá ekonoma

Diakonie ČCE – středisko v Brně přijme pracovníka/pracovnici do funkce ekonom/ka nestátní neziskové organizace. Předpokládaný nástup: srpen 2004. Podrobnější informace podá ředitelka E. Soběslavská nebo její zástupkyně H. Prchalová.

Kontakt: Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel. 549 242 279

e-mail:brno@diakoniecce.cz

bohoslužby krok za krokem

Je kázání středem služeb Božích?

Vše, co jsem v životě potřeboval, jsem se dozvěděl v nedělní škole. Po úvaze k tomu musím připojit náboženství ve škole, konfirmační cvičení, dorost, Akademickou Ymku, ba i bohosloveckou fakultu. V nedělní škole jsem se dozvěděl, že hlavní je kázání slova Božího. Česká reformace, věrná Písmu, to postavila napevno a dala už do prvního husitského artykulu. Středem není samo obecenství, středem nejsou oběti ani obětavost. Svátosti jsou viditelná zvěst, kázání za pomoci služebné vody, vína, chleba – a našeho vyznání.

Středem nejsou rozhodně sborová oznámení. Za mého dětství za války byla delší než kázání, se spoustou ohlášek sňatků. Středem není ani čtení Písma svatého. To je ovšem nejvyšší věroučnou autoritou, právě prostřednictvím kázaného Slova. Nejsou to modlitby ani zpívané ani mluvené, ani individuální ani společné. Ač do služeb Božích ústrojně patří.

Kázané Slovo je centrem a smyslem služeb Božích, v nichž nesloužíme Bohu, ale vtělený Bůh nám. Vadí mi singulár - „bohoslužba“, rezonuje mi v něm modloslužba. S kázáním jako středem služeb Božích přišla nejen česká, ale i světová reformace, jak luterská tak kalvínská - a bylo to živé už i u Valdenských před reformací. Na rozdíl od pojetí služeb jako dění, pohybu, procesí, klekání, vstávání a sedání, potřásání pravicí, líbání (lemu roucha kněze) jim bylo kázání to hlavní.

Biblicky střízlivou liturgii jsem ocenil jako učedník docenta praktické teologie v Pardubicích. Přísně se dodržovalo, že výběr písní není věc vkusu a citu posluchačů, ale váže se k centru - ke kázání. I vše ostatní je jen příprava ke slyšení kázání a jeho doznění. V tom smyslu jsem uvítal novodobý přídavek v podobě poslání, které si kazatel svobodně vybírá - z Písma.

Jsou však vzácní lidé, kteří uvítají služby Boží, v nichž se něco děje, kde se zpívá, odpovídá, rozsvěcují se nebo zhášejí svíčky. Přísně reformovaná sestra Božena Komárková a bratr Jiří Ruml však odešli ze svíčkové v Taizé z herlíkovického kostela z bohoslužeb „nové orientace“, proslulé obnovou služeb Božích a ovšem i experimentováním.

Zbožné hrátky mohou být jen jednou za čas. Nesmějí zahltit bohoslužby. Rozzářený však byl náš skoro dospělý vnuk, když ze shromáždění přišel, že všemu rozuměl a všechno ho zajímalo, zatímco jsem já v jinak vzácném obecenství postrádal „pořádné kázání“.

Jsme lidé různí a je třeba vyjít vstříc mladým lidem a i těm, kdo se bojí „mnoha slov“. Ovšem ne tak, že bychom nahradili kázání, založené na zvěsti Starého a Nového zákona, svatými hrátkami či důmyslným zdramatizováním Kristova příběhu vstáváním, sedáním a snad i klekáním.

Kázání zazní plnotučně z živých úst uprostřed živého obecenství. Tím myslím konkrétní lidi, kteří to slyší na vlastní uši.Velkou pomocí jsou ovšem pro lidi vázané na lůžko nebo jinak vzdálené, služby rozhlasové, videové nebo televizní, právě jako čtené. Vždy má být centrem kázané Slovo Boží. Někdy mě trochu ruší kamera, když „bloumá“ po chrámovém prostoru, zvlášť když se u přísnějších protestantů „nemá čeho chytit.“

Přimlouvám se, abychom poučení z nedělní školy a konfirmačního cvičení nebo z přípravy přístupu k církvi podrželi a nebáli se na tom trvat:

Středem služeb Božích je kázání. Všechno ostatní, i to vzácné společenství, i zpěv a varhany nebo kytary jako věci případné, jen slouží k tomu, aby nám zvěst vešla „dovnitř“, nejen do uší, ale přímo do srdce a do rukou a do nohou ve službě evangelia našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista.

Jan Šimsa

P.S. V nedělní škole nám taky říkali, že ani kázání ani biblické čtení není automaticky slovo Boží. Tím se stává díky působení Ducha svatého.

společenská kronika

Brno I

2. 6	Emílie Petrová	95 let
4. 6.	Olga Luťchová	70 let
6. 6.	Milan Měšťan	75 let
9. 6.	Marie Běťáková	95 let
9. 6.	Drahomíra Tichá	50 let
10.6.	Alena Valová	60 let
12.6.	Rudolf Burian	90 let
14.6.	Lubomír Dejmek	50 let
15.6.	Leo Katolický	40 let
21.6.	Dagmar Kačírková	30 let
21.6.	Milena Veselá	90 let
22.6.	Ludmila Beránková	86 let
22.6.	Tereza Petrů	10 let
27.6.	Martina Horáková	40 let

Konfirmandi 2004
20. června budou konfirmováni:

Stanislav Heller
Eva Korytárová
Tereza Prokopová
Jindřich Ryšavý
Petr Severa
Jana Vondrová

Brno II

1. 6.	Marta Mikulášková	95 let
1. 6.	František Kašík	90 let
2. 6.	Vojtěch Kompiš	78 let
4. 6.	Věra Pejtová	75 let
4. 6.	Arnošt Bohatý	77 let
5. 6.	Ján Revalo	79 let
8. 6.	Jindřiška Procházková	81 let
9. 6.	Míla Uchytilová	85 let
14.6.	Radoslav Maška	85 let
20.6.	Josef Gerža	76 let
22.6.	Ludmila Pospíšilová	92 let
23.6.	Jiřina Všetičková	90 let

V dubnu byl pokřtěn
4.4. František Florián, nar. 12.12.2001

Žalmy a reformace

III. Vznik Ženevského žaltáře

Na počátku reformace se ve Švýcarsku nepoužíval žádný bohoslužebný zpěv. Reformace ve Švýcarsku měla různé proudy. Víme, že Zwingliho pojetí bohoslužby bylo extrémně radikální. Od r. 1536 platil zákaz zpěvu při bohoslužbách. V té době se dokonce odstraňovaly varhany z některých kostelů. Hlavním důvodem těchto změn je reakce na tehdejší katolickou bohoslužbu. Ve Zwingliho pojetí bohoslužebného řádu šlo tedy o důraz na kázání slova Božího, aby slovo Boží mělo dostatek prostoru k promlouvání, a nebylo narušováno ani hudbou, ani zpěvem, „který připomíná vytí psů," jak sám říká Zwingli. Jinak neměl nic proti hudbě mimo kostel, sám uměl hrát na několik hudebních nástrojů.

Jan Calvin, švýcarský reformátor (1509-1536), právník, MgA., kazatel a docent na univerzitách v Ženevě, Basileji a Štrasburku, měl jiné stanovisko k bohoslužebnému zpěvu, než Zwingli. Calvin se seznámil se zpíváním luterských žalmových písní v německém sboru ve Štrasburku, kde působili kantoři Wolfgang Dachstein a Matthäus Greiter. Tam vzniklo první vydání francouzských žalmů z r. 1539, obsahující převážně texty nejschopnějšího básníka své doby, dvorního básníka Clémenta Marota. V této sbírce jsou i některé texty, které Calvin sám napsal. Po Calvinově návratu do Ženevy vzniká v r. 1542 další sbírka žalmů „La Forme des priéres et chants ecclésiastique" s melodiemi kantora („chantre") Guillauma Franca. Mezi další spolupracovníky se řadí Théodore de Béze, Loys Bourgeois a Pierre Davantés.

Konečná verze žaltáře pochází z roku 1562. Žaltář byl vydán v Ženevě, odtud má název „Ženevský". Toto vydání čítá 30.000 výtisků. Každý tehdejší ženevský občan vlastnil jeden exemplář!

Jan Calvin byl iniciátor tohoto žaltáře, ve kterém šlo o nový způsob přebásnění žalmů; měl být „věrnou" a srozumitelnou edicí starozákonních žalmů.

Co se týká provozování těchto zpěvů, byla zde další omezení: žalmy se ve shromáždění zpívaly jednohlasně bez instrumentálního doprovodu, „aby všichni věděli a rozuměli, co se bude v Božím domě mluvit a vykonávat"(Calvin). Kromě žalmů Calvin nedovoloval zpívat jiné písně při bohoslužbách. Zpěvy žalmů „mají pohnout a nadchnout lidská srdce, aby pak se silnou a vroucnou horlivostí volali a chválili Boha… s vážností a důstojnosti. My můžeme hledat kde chceme, ale my nenalezneme zpěvy, které by byly vhodnější pro zpěv před Boží přítomností a jeho anděly, než žalmy Davidovy, kterému je podal Duch svatý".

Ženevské žalmy mají vysoce kvalitní hudební stránku, jsou to plody renesance. Renesanční hudba se vyznačuje jakousi lehkostí, není statická, má živě pulzující a pestrý rytmus.

Melodie byly zkomponovány specielně pro shromáždění, jsou zapsány dle principu nota proti slabice. Calvin měl o bohoslužebném zpěvu představu jako o „jednohlasém majestátním zpěvu", který není ani pomalý ani rychlý („pois et majesté" = váha a velebnost „moderé et modeste" = prosté a jednoduché). A tak se svými hudebními spolupracovníky upravili biblické žalmy tak, aby je shromáždění mohlo zpívat. Převzali melodie z gregoriánského chorálu a z francouzských šansonů, rytmicky je upravili do dvou hodnot – longa-brevis (dlouhá-krátká), dbali, aby délka fráze byla určena dle potřeby lidského dechu a rozsah melodie aby nebyl nadměrný. Použili slabikové recitování textů, tj. bez ligatur, tečkovaných not, modulací a

trojtaktí (výjimky pro ligatury: Ž 2, 10, 13, 91 a 138). Ženevské žalmy posloužily k tomu, že se shromáždění naučilo zpívat všech 150 Žalmů.

Dlouho byly považovány za jeden z ideálů bohoslužebných písní. Ženevské melodie se staly modelem a inspiračním zdrojem pro skladatele 17.století: Ž 23 – v EZ 321 „Ježíši milý“, Ž 42 – v EZ 213 „Bože, Pane nebe, země“, Ž 89 – v EZ 178 „Krásná je modrá obloha“.

Z přednášky církevního kantora Ladislava Moravetze

Vzpomínka na prof. Vratislava Bělského

V Blahoslavově domě se 9. května odpoledne uskutečnil varhanní koncert, uspořádaný vyučujícími a studenty brněnské konzervatoře k nedožitým 80. narozeninám Vratislava Bělského. Prof. Bělský odborně spolupracoval na stavbě varhan v Blahoslavově domě, navrhl jejich dispozici a byl po dokončení kolaudátorem, jakož i konzultantem při pozdější rekonstrukci některých částí prvního manuálu. Předkládáme text, který k programu koncertu připojil prof. Jiří Sehnal:

Profesor varhan a velký znalec interpretace barokní hudby Vratislav Bělský by se letos dožil osmdesáti let. Odešel z tohoto světa 26. dubna 2003 nenápadně a tiše, tak jak proběhl celý jeho život. Narodil se v roce 1924 v České Třebové. Po maturitě na tamním gymnáziu a totálním nasazení v Ústí nad Orlicí vystudoval varhany na konzervatoři v Brně u profesora Josefa Černockého a poté na JAMU u profesora Františka Michálka. V roce 1953 skončil jako pátý absolvent této nové školy a pak vyučoval na LŠU v Kuřimi a ve Šlapanicích. Teprve v obrodném roce 1968 se stal profesorem varhan a cembala na konzervatoři v Brně a po roce 1985 přednášel též interpretaci staré hudby na JAMU. Podnikl koncertní turné do NDR, Rakouska, Švédska, Itálie a USA.

Šťastně překonal v roce 1981 infarkt, ale postupující artróza způsobila, že v roce 1995 musel zcela zanechat hry na svůj milovaný nástroj. Ve své pedagogické a poradenské činnosti však mu byl věrný až do své smrti.

Pro svou vlídnou, skromnou, nezištnou povahu a neutuchající smysl pro humor byl velmi oblíbený. K jeho vděčným žákům patří Ivo Bartoš, Josef Kšica, Zdeněk Plaček a Věra Trojanová.

Pedagogická činnost však tvořila jen část zájmů profesora Bělského. Díky svým profesorům a přátelství s Jaroslavem Pohankou začal se brzy intenzivně zajímat o problematiku interpretace staré hudby a dílo, které v této oblasti zanechal, má trvalou hodnotu. Vzpomeňme jen jeho ediční práce pro řadu české historické hudby Musica Antiqua Bohemica a v posledních letech pro vydání souborného díla Adama Michny z Otradovic v nakladatelství Bärenreiter Praha. To však zdaleka není vše. Bez Bělského Nauky o varhanách, která vyšla již ve čtyřech vydáních, se dnes žádný český student tohoto nástroje neobejde. A zájemci o hlubší poznání interpretace staré hudby mu budou trvale zavázáni za české překlady Quantzovy učebnice hry na flétnu, Mozartovy školy pro housle a rozsáhlé monografie o hře na cembalo od C.Ph.E. Bacha, jejíž vytištěnou podobu již nespatřil.

Jaroslav Vítek

Stopy prvních křesťanů v Římě

Řím, hlavní město antické říše, s půl milionem obyvatel. Zůstalo po něm nepřeberné množství památek, přitom nové archeologické objevy z doby jeho největší moci a slávy nejsou u konce. I křesťané tady žili a zanechali po sobě víc stop než kdekoliv jinde.

Jak a kdy se tady objevují křesťané? První společenství vzniklo zřejmě živelně v židovské kolonii, bez přímé misijní činnosti některého apoštola. Do hlavního města přicházeli z různých důvodů mnozí lidé ze všech oblastí říše, mezi nimi i Židé z Palestiny. Někteří z příchozích se setkali se svědectvím o Ježíši Kristu již dříve, ve východní části říše, a uvěřili. Tady v Římě se vzájemně vyhledávali, shromažďovali. První sbor nezůstal uzavřen sám do sebe, naopak dál pokračoval ve zvěstování a získával nové stoupence i mezi pohany. Můžeme se oprávněně domnívat, že z pohanů to byli nejdříve lidé manuálně pracující, tedy otroci a svobodní přistěhovalci z Východu. Přesnou odpověď, kdy vznikla v Římě první křesťanská pospolitost neznáme, můžeme se ale opřít o několik důležitých zpráv. Snad nejstarší je ta, že r. 49 císař Claudius vypověděl z Říma Židy. Důvodem měly být nepokoje v židovských synagogách po příchodu křesťanů. Dále se předpokládá, že list Římanům byl psán v období let 54 až 58. Jistě to bylo v době, kdy už křesťanské společenství v Římě mělo v životě prvotní církve určitý význam, muselo tu už působit řadu let. Z těchto zmínek můžeme usuzovat, že sbor v Římě vznikal ve čtyřicátých letech, ne-li dříve. (Katolická církev předpokládá působení prvního biskupa, sv. Petra, od r. 42.) Apoštol Pavel přišel do Říma pravděpodobně na počátku šedesátých let. Z jeho vlastních výpovědí víme, že o tuto cestu dlouho usiloval. Byl si vědom významu hlavního města pro celou říši, proto právě zde chtěl kázat evangelium. Nepovažoval to však za vrchol své činnosti, měl v plánu ještě cestu do Hispanie (dnešního Španělska). K tomu snad zamýšlel vytvořit si v Římě opěrný bod pro další činnost. K takové usilovné činnosti vedl Pavla jeho theologický záměr, byl hluboce přesvědčen, že Ježíšem Kristem se otevřela cesta k Hospodinu právě i pro pohany (což byla do té doby představa zcela nemyslitelná).

Na počátku, v době apoštolské, bývaly první křesťanské sbory vedeny "mocí Ducha", prostřednictvím apoštolů, proroků a učitelů, pověřených pro celou církev. Vnějšími představenými jednotlivých sborů se stávali episkopové (měli funkci dohlížející) a diakoni (funkci výkonnou). Nebyly to tedy "vůdčí" osobnosti sboru, ale zástupci např. pro styk s úřady. Jejich význam však časem, kdy generace prvních svědků církví pověřených odcházela, vzrůstal. Nepostradatelnou funkcí sborů byli kazatelé, nazývaní tehdy presbytery. Jak církev rostla, představiteli ve větších místech se stávali biskupové, volení z řad kazatelů (presbyterů). Později, když se církev i územně rozšířila, zastával biskup svou funkci již trvale a jen ve významných centrech. Diakoni měli v církvi vždy na starosti především charitativní práci.

Prvotní církev neměla žádné kostely. Nejprve se shromažďovala v židovských synagogách, ale když mezi křesťany začalo přibývat pohanů, vznikl problém, protože pohané do synagog neměli přístup (to mohlo být pozadím výše uvedených neshod). Bylo by se to stalo palčivou otázkou sborů, kdyby se neprojevila bratrská sounáležitost a obětavost, která přivedla majetné členy k předávání části svých nemovitostí k dispozici církvi. Domy, někdy i s halami, se po nevelkých úpravách stávaly středisky církve (domus ecclesiae) a sloužily pak jak k bohoslužbám, křesťanskému vzdělávání, tak i charitativním účelům. (Udává se, že ve 4. stol. bylo takových domů v Římě 25.) Jiná, podobně svízelná situace následovala s hřbitovy, zvláště když. přibývalo zcela nemajetných lidí. Křesťané považovali za samozřejmé (na rozdíl od tehdejšího mínění) všechny své zemřelé příslušníky důstojně pohřbít mezi ostatní zesnulé členy. K tomu se nedostávalo hřbitovů, hroby byly mnohým nedosažitelně drahé. Naproti tomu majitelé venkovských pozemků směli na svých parcelách pohřbívat své blízké. Předáním některých takových pozemků církvi se postupně vyřešila i tato záležitost. Dnes nemůžeme než obdivovat, jak mnoho byli tehdy lidé ochotni pro církev, když byla v nouzi, obětovat. Jistě nebyli jiní, než jsme my dnes. Spory, nevůli k jiným, snad i vzájemnou nevraživost znali také křesťané.

Římský sbor byl od počátku poznamenán neobvyklým způsobem svého vzniku. Působily v něm různé směry a typy prvotní církve zároveň. Jednak tradice a řády palestinských sborů, vedených prvními apoštoly, jednak způsoby zvěstování i sborového života, které se utvářely jinde v důsledku Pavlových misijních cest. Nebylo snadné se se všemi těmito vlivy ve sboru vyrovnat.

I v Římě se řešila otázka, zda křesťané z pohanů mohou být skutečnými křesťany, když nepatřili mezi vyvolený lid ani napřed nepřijali závazná židovská pravidla a ustanovení. Zmíněné vyhnání Židů za Claudia trvalo dočasně, přesto mělo za následek definitivní oddělení křesťanů obou větví církve, křesťanů z Židů od křesťanů z pohanů. To pro mladou církev znamenalo konec židovským ustanovením a předsudkům. Plně se otevřela všemu obyvatelstvu a mohutněla. Naproti tomu o dalším osudu židovské větve nic nevíme.

U obyvatel Říma byli křesťané z počátku značně neoblíbeni. Důvodů bylo více. Byli odlišní, nepřizpůsobovali se ostatním. Odmítali císařský kult, oběti římským bohům, usilovali o "nového" člověka. Snad se Římanům zdáli nepřátelští, nadřazení. Křesťané nadto považovali všechny lidi za rovné, mocné i otroky. To bylo pro stát zvláště nebezpečné učení. Podkopávalo totiž jeho základy, neboť římský stát byl vybudován právě na principu nerovnosti lidí. Vyvolat nepřátelství lidu za takových okolností nebyl velký problém. Na druhé straně se císaři jen málokdy nechali strhnout k otevřenému útoku (zakládali si na tolerantnosti). Pronásledování proto nebývalo nějak důsledně promyšlené, ani zcela všeobecné. Dosud se zpravidla všeobecně míní, že první století přežívala církev v nepřetržitém pronásledování. Přispívají k tomu legendy o mučednících. Skutečnost však taková nebyla. Přes ojedinělé útoky (např. po požáru Říma) prožívala zde církev první dvě století mnohdy také v relativním klidu. Naopak v polovině 3. století se úřady rozhodly zničit její organizaci vyhlazováním biskupů, presbyterů, diakonů. Ani obyčejné členy nešetřily; pod hrozbou mučení, konfiskace majetku, vyhnání nutily křesťany, aby se vzdali víry. Záměr se nezdařil, přesto přinesl církvi kruté následky. Poslední pronásledování pak nastalo na počátku 4. století –pouhých 10 let před uznáním církve –, kdy císař Diokletian usiloval o obnovu rozpadajícího se císařství. Císařství však už zřejmě nemělo takovou moc jako dříve; po dvou letech pronásledování v západní části říše ustalo. (Jinak tomu bylo ve východní části, tam pokračovalo daleko krutěji a trvalo i mnohem déle.)

V dobách perzekuce někteří křesťané neunesli těžké zkoušky a zapřeli svou víru, aby se vyhnuli sankcím. Nejvíce takových případů vyvolal právě tvrdý útok ve 3. stol. Císařský dekret odpadlíkům nařizoval obětovat bohům. Vykonaný čin musel být potom potvrzen úředním dokumentem. Vztah ke křesťanům se však léty zřejmě měnil, stejně jako postoj úřadů. Tak se stávalo, že někde úřady požadovaly jen podpis prohlášení, aniž by na oběti trvaly. Nebo dokonce si z celé věci udělaly dobrý obchod a za úplatek prodávaly předem potvrzené prohlášení. Po skončení perzekuce většina nešťastných odpadlíků žádala o nové přijetí do církve. Jaké stanovisko měla církev k nim zaujmout? Na jedné straně byli lidé zásadně odmítající odpuštění. Na druhé zase natolik tolerantní, že nepřipouštěli jakýkoliv trest. Církev zpravidla odmítla oba krajní názory, poněvadž soudila, že odporují Písmu, a rozhodla žadatele znovu přijmout po zkušební lhůtě 2 až 3 let přísného pokání.

Ediktem milánským r. 313 byla křesťanská církev oficiálně uznána. Všecko se změnilo. Nebezpečí pronásledování skončilo a církev se pustila do budování. Stavěla kostely a vše, co pokládala za nutné k životu. Velkolepých staveb přibývalo – všude mělo být patrné vítězství církve. Nehrozilo jí přitom nové nebezpečí? Tentokrát vnitřních pokušení?

Ladislav Hájek

bude

Dokud se zpívá, ještě se neumřelo

Seniorátní odbor pro práci s dětmi vás zve na seniorátní rodinnou neděli 6. 6. 2004 v Silůvkách u Brna (v sokolovně)

Bohoslužby v 9.30 – káže Mgr. Pavel Dvořáček, farář v Poděbradech.

Paralelní program pro dospělé a děti v 11.00 hodin. Pro dospělé: Dobrodiní zpěvu – Mgr. Jan Jun, farář v Proseči. Pro děti je přichystána Hudební dílna s Pavlem a Jakubem Dvořáčkovými, Silůvecká tajemství (hra v terénu), sportování (fotbal, volejbal), radovánky s Alicí (pro nejmenší). Oběd ve 13.00, odpolední program ve 14.30: Festiválek – vaše hudební vystoupení. Zakončení přibližně v 15.15 hod. Zájemci si vezmou s sebou hudební nástroje a zpěvník Svítá.

Vlakové spojení z Brna v 7.37, příjezd v 8.09 hod.

Červnové hudební nešpory v Červeném kostele

V neděli 6. června 2004 v 19.30 hod. jste srdečně zváni na třetí nešpor tohoto roku, při kterém bude zpívat dětský sbor PRIMAVERA skladby J. Brahmse, J. Nováka, Z. Lukáše a O. Ravanella. Káže sestra farářka Olga Tydlitátová. Koncert je benefiční, vstupné dobrovolné a bude použito pro práci brněnské Armády spásy.

Diakonie

Česká alzheimerovská společnost na pomoc občanům postiženým demencí vás zve na pondělí 7. června 2004 v 17 hodin do Blahoslavova domu na Koncert pro vážku. Účinkují žáci Základní umělecké školy z Veveří. Vstupné dobrovolné.

Klub otevřených dveří

3.6.	Církev ve stínu aneb můj strýc a já – vypráví Gabriela Křepelková
10.6.	Být sama sebou – o sebedůvěře maminek a dětí s Janou Slámovou
17.6.	Výlet do Obřan na zahradní železnici, sraz bude upřesněn
24.6.	Volné téma setkání pro ty, které ještě neodjedou na léto

Konec prázdnin na Blažkově

Vedení střediska Blažkov pořádá pro všechny, kdo mají čas a chtějí strávit příjemně zbytek léta, pobyt ve středisku na Blažkově

v termínu 28.8. – 4.9. 2004

Duchovní program bude pod vedením bratra faráře Ctirada Nováka z Brna na téma:
Dějiny spásy v Písmu
Bohoslužby a zpěv shromáždění
Přihlášky a další informace ve farních kancelářích sborů Brno I a Brno II, nebo u Petra Sochy, Táborská 145, 615 00 Brno, telefon 548212197.

koutek pro mládež

Někdy ve třicátých letech poslal jeden americký výrobce svůj stroj do Japonska.

Za měsíc dostala firma telegram:

STROJ NEFUNGUJE, POŠLETE ČLOVĚKA NA OPRAVU.

Společnost opraváře do Japonska poslala. Než se však dostal k opravě stroje, dostala firma druhý telegram:

OPRAVÁŘ PŘÍLIŠ MLADÝ, POŠLETE STARŠÍHO.

Odpověď z Ameriky zněla:

RADĚJI HO VYUŽIJTE. ON STROJ VYNALEZL.

o o o

Stonožka se radila se sovou o bolestech svých nohou.

Sova: "Máš příliš mnoho nohou! Kdyby ses stala myší, měla bys pouze čtyři a pětadvacetkrát menší bolesti."

"To je dobrý nápad," řekla stonožka. "A jak se stanu myší?"

"Nezatěžuj mě takovými detaily," pravila sova. "Já tvořím koncepce. Realizace mne nezajímá."

o o o

Velký kamion na své cestě musel projet železničním podjezdem a uvízl pod nosníky. Veškeré úsilí expertů jej uvolnit se ukázalo marné a doprava byla na několik kilometrů na obou stranách podjezdu zablokována.

Malý kluk se už nějakou dobu snažil na sebe upozornit vedoucího vyprošťovací skupiny, ale vždycky ho odstrčili.

Nakonec se popuzený předák ozval: "Vidím, že zde máme jednoho chytráka, který nám přišel říct, jak jej odtud dostat."

"Ano, myslím, že by se dalo upustit trochu vzduchu z pneumatik."

V laikově mysli existuje mnoho možností.

V mysli experta je jich jen pár.

o o o

Jeden Mistrův dodatek: "Kdykoliv se urazíte, zjistěte, jak jste pomohli tomu, kdo vás urazil."

To vyvolalo bouřlivé protesty, a tak dodal: "Může vás někdo urazit, když urazit se odmítáte?"

Z knihy Modlitba žáby (Anthony de Mello)

ze staršovstva

Brno I

V úvodu schůze bylo s uspokojením konstatováno, že většina minulých úkolů byla splněna, jako dlouhodobé zůstávají: hledání kuchaře na letní pobyt na Blažkově, nucené větrání Červeného kostela. Kladně bylo hodnoceno kázání i odpolední přednáška bratra dr. Mrázka. Staršovstvo vyslovilo souhlas se křtem a přijetím sboru těch bratří a sester, kteří se v listopadu loňského roku účastnili společného uvedení do křesťanské víry. Sestra farářka informovala o přípravě konfirmační slavnosti. Hovořilo se také o malé účasti loňských konfirmandů na setkáních mládeže a o možnostech, jak tuto situaci zlepšit. Biblické hodiny budou kvůli dovolené bratra faráře ukončeny mimořádně již v květnu.

Na salární upomínky reagovalo 45 rodin, celkově však zůstává asi třetina (200) rodin, které se na finančních nákladech sboru nijak nepodílejí. Staršovstvo se seznámilo s detailním rozpočtem a výdaji na energie za kostely a byty, který předložil bratr farář, a schválilo jej.

Řeší se úprava zástěn v Betlémském kostele, kde nastoupí od července noví kostelníci: Jan Sypták a Blažena Kadeřávková.

Na mimořádné schůzi staršovstva dne 26.4. byl přijat původní návrh přístavby sborových budov a stavební komise dostala mandát, aby přikročila k jeho realizaci během letních prázdnin. Architektonické řešení nám vypracoval bratr Bohuslav Kučera z CB. Bylo objednáno 120 kusů nového Evangelického katechismu, z toho 80 na objednávku pro členy sboru a 40 pro budoucí potřeby konfirmandů a přistupujících.

Byl odhlasován příspěvek účastníkům cesty do Basileje podobně jako v minulých letech. Na závěr schůze byl promítnout videozáznam, na němž je vidět bratry a sestry vycházející z obou našich kostelů, a členové staršovstva tak měli možnost zjistit, kolik členů našeho sboru znají jménem.

Jiří Gruber

Brno II

Po zahájení pobožností připravenou bratrem kurátorem patřila k úvodu květnové schůze staršovstva (druhé řádné schůze staršovstva zvoleného letos na jaře) úvaha o důsledcích a smyslu vstupu naší země do Evropské unie. Do EU totiž vstoupili nejenom snad někteří nejvyšší představitelé našeho státu, jak je nám to někdy předstíráno, nýbrž vstoupilo do ní také naše město, naše církev, náš sbor a ve skutečnosti i každý z nás jako jednotlivec je od 1. května 2004 součástí rozšířené sjednocující se Evropy.

V rámci běžných zpráv staršovstvo vyslechlo rovněž informaci o připravovaném dění ve středisku Blažkov, jeho záměrech (vč. stavebních) i obtížích.

Schůze nato projednala a usnesla utvoření stálých pracovních komisí. Jednotlivé oblasti sborové činnosti (správa, hospodaření, výchova a vzdělávání, vztahy se zahraničím) mají mít někteří z členů obzvlášť na starosti a připravovat podklady a podněty pro další rozvíjení.

Staršovstvo se zamýšlelo nad možností rozšířit počet vysluhujících při slavení sv. večeře Páně v Blahoslavově domě. Vzhledem k tomu, že účast u stolu Páně bývá povzbudivě vysoká, bude náležité, když spolu s kazatelem bude sloužit více starších než jeden, jak to dosud bývalo obvyklé. Několikrát jsme takové slavení večeře Páně v praxi také zkusili a zdá se, že větší počet vysluhujících je vhodný. Znamená to ovšem také rozhodnutí pořídit další vhodný podnos pro chléb a další vhodné kalichy pro víno, aby bylo možno svátost Kristova stolu takto v Blahoslavově domě slavit pravidelně.

Jaroslav Vítek